

1 บทนำ

คุณภาพชีวิตเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์โดยตรง ซึ่งในปัจจุบันพบว่า การศึกษาวิจัยเรื่องของคุณภาพชีวิตได้มีผู้ทำการศึกษาไว้ในหลายแง่มุม สามารถสรุปได้เป็น 2 ระดับ คือ ระดับจุลภาค และระดับมหภาค โดยคุณภาพชีวิตระดับจุลภาค หมายถึง คุณภาพชีวิตในระดับบุคคล หรือครัวเรือน และคุณภาพชีวิตระดับมหภาค หมายถึง คุณภาพชีวิตในระดับสังคม ทั้งนี้ในการศึกษาระดับ คุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคลสามารถสะท้อนได้จากระดับความพึงพอใจของบุคคลต่อตนเองและสังคม ที่บุคคลนั้นมีส่วนร่วม อาทิเช่น หากพิจารณาพัฒนาการของมนุษย์ในช่วงที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา พบว่า จะมีความเกี่ยวข้องกับสถาบันการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในมหาวิทยาลัย ซึ่งถือเป็นสังคมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อชีวิตของนักศึกษาเป็นอย่างมาก

จากการที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต เป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ที่มีนักศึกษาและบุคลากรที่ต้องมีการปฏิสัมพันธ์กันอยู่เป็นจำนวนมาก โดยมีลักษณะเสมือนเป็นสังคมเมืองขนาดใหญ่ที่มีผู้คนเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่หลากหลายระดับ และหลายสาขาวิชา ทั้งทางด้านสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ด้วยเหตุนี้ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มคนเหล่านี้ โดยเฉพาะการพัฒนาส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับนักศึกษาอาจทำได้ในหลายลักษณะ ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้จะเน้นที่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาด้วยบทบาทของศิลปะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาที่เรียนอยู่ในสายสังคมศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับศิลปะโดยตรง หากนักศึกษากลุ่มดังกล่าวเข้าใจในบทบาทของศิลปะ รวมถึงได้รับประสบการณ์ทางสุนทรีย์ (ความงาม) อย่างถูกต้อง น่าจะส่งผลดีต่อตัวนักศึกษาทั้งในด้านการเรียนและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวจึงนำมาสู่ความสำคัญของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของศิลปะที่มีต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา ศึกษาบทบาทของศิลปะที่มีต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา และเสนอแนะแนวทางในการนำศิลปะเข้ามาช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา

2 วิธีการวิจัย เครื่องมือการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) อาศัยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า จากกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 600 คน โดยเฉพาะคณะที่อยู่ในสายสังคมศาสตร์และมีความเกี่ยวข้องกับศิลปะ 3 คณะ คือ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนในสัดส่วนที่เท่ากัน จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพอาศัยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และข้อมูลเชิงปริมาณ อาศัยสถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

3 ผลการวิจัย (Research Results)

กิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับงานศิลปะของนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมเกี่ยวกับงานศิลปะที่นักศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 26 ประเภทกิจกรรม จำแนกตามความถี่การทำกิจกรรมของนักศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า นักศึกษามักทำกิจกรรมที่เน้นการพักผ่อนหย่อนใจเป็นหลัก เช่น การฟังเพลง ดูโทรทัศน์ เล่น อินเทอร์เน็ต ชมภาพยนตร์ และวาดรูป โดยเฉพาะการฟังเพลงถือเป็นกิจกรรมที่นักศึกษามีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 1 ความถี่การทำกิจกรรม และประเภทกิจกรรมเกี่ยวกับงานศิลปะ

ความถี่การทำกิจกรรม	ประเภทกิจกรรมเกี่ยวกับงานศิลปะ
กิจกรรมที่ทำมาก	ฟังเพลง ดูโทรทัศน์ เล่นอินเทอร์เน็ต ชมภาพยนตร์ วาดรูป
กิจกรรมที่ทำปานกลาง	ร้องเพลง ถ่ายรูป อ่านหนังสือวรรณกรรม ท่องเที่ยวธรรมชาติ ตกแต่งที่อยู่อาศัย ดูภาพและผลงานศิลปะ
กิจกรรมที่ทำน้อย	ชมคอนเสิร์ต เดินร่ำ ท่องเที่ยวโบราณสถาน สะสมผลงานศิลปะ ท่องเที่ยวชุมชน ชมการแสดงละครเล่นดนตรี ชมนิทรรศการทางศิลปะ จัดสถานที่/ นิทรรศการ
กิจกรรมที่ไม่ได้ทำ	ออกแบบอาคาร ออกแบบเครื่องแต่งกาย เล่นละคร แสดงบนเวที จัดสวน ออกแบบเว็บไซต์/ สื่อประชาสัมพันธ์

ซึ่งเมื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่องานศิลปะ (ตารางที่ 2) พบว่า นักศึกษามีทัศนคติในเชิงบวกต่องานศิลปะในระดับมากเกือบทุกด้าน แต่นักศึกษายังคงรู้สึกว่าตนเองมีการรับรู้เรื่องของศิลปะเพียงในระดับปานกลาง และเห็นว่าการเรียนน่าจะมีส่วนช่วยในการที่จะส่งเสริมให้เกิดความรู้และความเข้าใจในเรื่องราวของศิลปะได้มากขึ้น แต่จากการดำเนินการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปัจจุบัน พบว่า มหาวิทยาลัยได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือมีบทบาทในเรื่องของการ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับศิลปะในแขนงต่างๆ อยู่เพียงแคในระดับปานกลางเท่านั้น หรืออาจกล่าวได้ว่าการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัยยังไม่ได้ให้ความสนใจหรือความสำคัญกับการผนวกความรู้และความเข้าใจในเรื่องราวของศิลปะสำหรับนักศึกษามากเท่าที่ควร

ตารางที่ 2 ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่องานศิลปะ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ
ความคิดเห็น

ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่องานศิลปะ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความคิดเห็น
ศิลปะช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์	4.20	0.75	มาก
ศิลปะและความงามมีความสัมพันธ์กัน	4.14	0.76	มาก
ศิลปะต้องถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกได้	4.12	0.81	มาก
ศิลปะช่วยให้เกิดความผ่อนคลาย	4.11	0.76	มาก
การเรียนรู้ศิลปะจากผู้มีประสบการณ์ทำให้รับรู้ได้ดี	3.80	0.85	มาก
ศิลปะสามารถช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตได้	3.77	0.89	มาก
ศิลปะทำให้เกิดความซาบซึ้งอึ้งอึ้ง	3.75	0.82	มาก
ศิลปะช่วยให้เข้าใจวิถีชีวิต	3.61	0.87	มาก
ศิลปะทำให้เข้าใจตนเอง	3.52	0.98	มาก
การแสวงหาข้อมูลทางศิลปะทำให้เกิดความสุข	3.47	0.92	มาก
การเรียนรู้ทำให้เข้าใจศิลปะเป็นอย่างดี	3.39	0.89	ปานกลาง
ตนเองมีการรับรู้ศิลปะ	3.29	0.88	ปานกลาง
ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีการส่งเสริมกิจกรรมทางศิลปะ	2.83	1.03	ปานกลาง

สำหรับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ พิจารณาจากความพึงพอใจที่นักศึกษามีต่อ คุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านสุขภาพกาย ด้านสุขภาพจิต และด้านสังคม กล่าวคือ ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะทางด้านกายภาพของมหาวิทยาลัย อันมีผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาและอาศัยการพิจารณาจากองค์ประกอบหลักๆ ได้แก่

ห้องเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก ที่อยู่อาศัย ภูมิทัศน์ การเดินทาง พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อด้านกายภาพที่ไม่สูงมากนัก ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับปานกลางเท่านั้น สำหรับคุณภาพชีวิตที่เป็นผลมาจากด้านสุขภาพกาย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ มีความรู้สึกว่าตนเองเจ็บป่วยอ่อนแอบ่อย และมีความพึงพอใจต่อสุขภาพกายของตนเองในระดับปานกลาง นอกจากนี้ในการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพจิตจะพิจารณา 3 ประเด็นหลักๆ คือ ความพึงพอใจต่อ ตนเอง ความเครียดจากการเรียนและความรู้สึกปลอดภัยในการดำเนินชีวิต พบว่า ในส่วนความพึงพอใจต่อตนเอง นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มาก และมีความคิดว่าตนเองเป็นคนที่มีความหมายในชีวิตมากด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับการที่นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้สึกด้านลบต่อตนเองน้อยเพราะคิดว่าตนเองมีคุณค่า รวมถึงในการศึกษาายังได้มีการพิจารณาคุณภาพชีวิตทางด้านสังคมเพิ่มเติม จากการเป็นที่ยอมรับในสังคม การมีส่วนร่วมในสังคม และการมีอิสระทางความคิด พบว่า นักศึกษามีความรู้สึกว่าตนเองมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น และเป็นที่ยอมรับของเพื่อนในระดับมาก แต่มีนักศึกษาบางส่วนที่ยังคิดว่าตนเองมีโอกาสนในการทำกิจกรรมต่างๆ ในระดับปานกลางเท่านั้น (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ของคุณภาพชีวิตนักศึกษาในแต่ละด้าน

คุณภาพชีวิต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
ด้านกายภาพ	2.91	0.56	ปานกลาง
ด้านสุขภาพกาย	3.51	0.77	มาก
ด้านสุขภาพจิต	3.48	0.51	มาก
ด้านสังคม	3.47	0.61	มาก

นอกจากนี้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีการวิเคราะห์ถึงปัจจัยของศิลปะที่มีต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แคนนอนนิคอล อาศัยการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ของศิลปะจากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะในรูปแบบต่างๆ ของนักศึกษา 6 ปัจจัย คือ (1) การท่องเที่ยวและตกแต่งที่อยู่อาศัย (2) ทัศนศิลป์และการออกแบบ (3) ละคร การแสดง และการออกแบบสื่อ (4) สื่อโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และคอนเสิร์ต (5) การออกแบบอาคารและถ่ายรูป และ (6) ดนตรี และวรรณกรรม รวมถึงการวิเคราะห์ปัจจัยของคุณภาพชีวิต 5 ปัจจัย คือ (1) ความเข้าใจตนเองและการมีส่วนร่วมในสังคม (2) การให้บริการของมหาวิทยาลัย (3) สุขภาพจิต (4) สุขภาพกาย และ (5) กายภาพ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ปัจจัยของศิลปะ ปัจจัยของคุณภาพชีวิต และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แคนนอนนิคอลมาตรฐาน

ปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แคนนอนนิคอลมาตรฐาน		
	คู่ที่ 1	คู่ที่ 2	คู่ที่ 3
ปัจจัยของศิลปะ			
การท่องเที่ยวและตกแต่งที่อยู่อาศัย	0.674	0.250	-0.351
ทัศนศิลป์และการออกแบบ	0.578	-0.252	-0.743
ละคร การแสดง และการออกแบบสื่อ	-0.095	0.669	-0.321
สื่อโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และคอนเสิร์ต	0.081	0.084	0.081
การออกแบบอาคารและถ่ายรูป	-0.165	0.296	-0.165
ดนตรีและวรรณกรรม	0.531	0.035	0.705
ปัจจัยของคุณภาพชีวิต			
ความเข้าใจตนเองและการมีส่วนร่วมในสังคม	0.202	0.105	1.030
การให้บริการของมหาวิทยาลัย	0.395	-0.731	0.086
สุขภาพจิต	-0.237	-0.673	0.018
สุขภาพกายและการมีโอกาสทำกิจกรรม	0.533	-0.070	-0.433
กายภาพ	-0.744	0.005	0.214

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา

ซึ่งผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของศิลปะและปัจจัยของคุณภาพชีวิต พบว่า นักศึกษาที่ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและตกแต่งที่อยู่อาศัย ทัศนศิลป์และการออกแบบ รวมทั้งดนตรีและวรรณกรรมมาก จะมีความพึงพอใจต่อสุขภาพกายและการมีโอกาสนในการทำกิจกรรมของตนเองมาก แต่แม้จะมีความพึงพอใจต่อลักษณะทางกายภาพน้อย ส่วนนักศึกษาที่ทำกิจกรรมละครการแสดงและออกแบบเสื้อผ้ามาก จะมีความพึงพอใจต่อสุขภาพจิตของตนเองและการให้บริการของมหาวิทยาลัยน้อย และสำหรับนักศึกษาที่ทำกิจกรรมทัศนศิลป์และการออกแบบน้อย จะมีความรู้สึกเข้าใจตนเองและมีส่วนร่วมในสังคมมาก ทั้งนี้จากกล่าวได้ว่า การใช้ปัจจัยของศิลปะและปัจจัยของคุณภาพชีวิต สามารถช่วยอธิบายถึงความสัมพันธ์ของศิลปะที่มีต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาได้ในระดับหนึ่ง (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ค่าความแปรปรวน และความแปรปรวนสะสมของตัวแปรแคนนอนนิคอลล

ตัวแปร แคนนอนนิคอลล	ศิลปะ		คุณภาพชีวิต	
	ความแปรปรวน	ความแปรปรวนสะสม	ความแปรปรวน	ความแปรปรวนสะสม
1	16.251	16.251	22.850	22.850
2	27.161	43.412	20.595	43.445
3	13.608	57.019	15.957	59.402

สำหรับบทบาทของศิลปะที่มีต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา จากการศึกษาปัจจัยของศิลปะที่มีต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา และการวิเคราะห์ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่องานศิลปะ อาศัยการพิจารณาจากการรับรู้ ความเข้าใจต่องานศิลปะ และประสบการณ์ทางสุนทรียะของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บทบาทของศิลปะสามารถเข้ามามีส่วนสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ทั้งนี้ศิลปะสามารถทำให้เข้าใจตนเอง รวมถึงกิจกรรมทางศิลปะช่วยให้เข้าใจวิถีชีวิต เกิดความรู้สึกที่ผ่อนคลาย และเกิดความคิดสร้างสรรค์

จากผลการศึกษาทำให้สามารถสรุปได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต่างเห็นตรงกันว่าศิลปะสามารถช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาได้ และแม้ว่านักศึกษากลุ่มนี้จะศึกษาในคณะที่มีความเกี่ยวข้องกับศิลปะอยู่ก็ตาม แต่นักศึกษาส่วนใหญ่ยังคงคิดว่าตนเองนั้นมีการรับรู้เรื่องของศิลปะหรือบทบาทของศิลปะที่มีต่อคุณภาพชีวิตของตนเองไม่มากนัก ด้วยเหตุนี้มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของสังคมที่นักศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องค่อนข้างมาก จึงควรส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์ทางศิลปะในรูปแบบต่างๆ มากขึ้น

3 การอภิปราย การวิจารณ์และสรุป ข้อเสนอแนะ (Discussions, Conclusion, and Recommendations)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น สามารถสรุปความสำคัญถึงบทบาทของศิลปะที่มีต่อคุณภาพชีวิตได้ว่า ศิลปะเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของสุนทรียะหรือความงามที่มนุษย์มีต่อสิ่งต่างๆ รอบตัวไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม มนุษย์แต่ละคนจะมีความรู้สึกต่อความงามตามแต่รสนิยมหรือความพึงพอใจ ซึ่งความรู้สึกพอใจหรือประทับใจในศิลปะนั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากสัญชาตญาณทางสุนทรียะอันมีอยู่ตามธรรมชาติของมนุษย์ เพียงแต่จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทางสุนทรียะ โดยประสบการณ์ทางสุนทรียะนั้นเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความเป็นอยู่ต่างๆ ไปของมนุษย์ และแทรกซึมอยู่ในมนุษย์ภาวะของทุกคน แม้ว่าอาจมีลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกัน ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับการปลูกฝังและการแสดงออก ซึ่งในความเป็นจริงมนุษย์ทุกคนจะมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องสุนทรียะหรือความงามอยู่ด้วยไม่มากก็น้อย อาจกล่าวได้ว่าไม่มีมนุษย์คนใดที่ไม่เคยเกี่ยวข้องกับสุนทรียะในชีวิต และหากใครที่เห็นว่าความงามเป็นเรื่องที่ไร้สาระหรือมีความรู้สึกต่อต้านสุนทรียะ นับได้ว่ามนุษย์ผู้นั้นมีความคิดเห็นที่ผิดแปลกอย่างแท้จริง ด้วยเหตุว่าเราไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยปราศจากหรือปฏิเสธสุนทรียะ เนื่องจากความงามถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งในชีวิต เป็นสิ่งที่ทำให้ชีวิตเกิดความรื่นรมย์แจ่มใส ถ้าชีวิตมนุษย์ขาดสิ่งนี้ไปก็คงจะมีแต่ความแห้งแล้งไร้ชีวิตชีวา และส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่อาจต่ำลง กล่าวได้ว่าความรู้สึกของมนุษย์ที่มีต่อสุนทรียะหรือความงามนั้นไม่สามารถที่จะกำหนดเป็นกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ตายตัวได้ แม้คนส่วนใหญ่จะยอมรับว่าความงามเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต

ไม่อาจกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา...อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่การที่จะให้ทุกคนมีความรู้สึกตรงกันว่าสิ่งใดงามอาจเป็นเรื่องยาก เพราะสุนทรียะของความงามหรือความไม่งามเกิดขึ้นจากมุมมองที่แตกต่างกัน ในบางกรณีสิ่งที่คิดว่างามกลับเป็นสิ่งที่ไม่งามสำหรับบุคคลอื่น และในทางกลับกันสิ่งที่ไม่งามสำหรับบุคคลหนึ่งอาจเป็นสิ่งที่งามสำหรับอีกบุคคลหนึ่งก็เป็นได้

นอกจากนี้ผลการศึกษายังทำให้เห็นว่า ศิลปะถือเป็นวิธีการหนึ่งที่มีมนุษย์สามารถใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจร่วมกัน ดังนั้นงานศิลปะในแขนงต่าง ๆ จึงมีบทบาทสำคัญในฐานะที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ในอันที่จะทำให้เกิดความเพลิดเพลิน และความผ่อนคลายกับการถ่ายทอดหรือการสร้างสรรคผลงานต่าง ๆ ทั้งยังเป็นการช่วยจรรโลงใจให้มนุษย์สามารถที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าศิลปะเป็นเสมือนเครื่องช่วยบำบัดทางจิต อย่างหนึ่งที่เรียกว่า ศิลปะบำบัด (art therapy) โดยเป็นกระบวนการระบายออกทางอารมณ์ผ่านงานศิลปะในแขนงหรือรูปแบบต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้ หากทุกฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้องกับนักศึกษาพยายามร่วมกันสร้างและรักษาระดับอารมณ์ความรู้สึกของนักศึกษาให้เป็นบวกอยู่เสมอ อาศัยการผสมผสานเรื่องราวของศิลปะให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอน หรือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา ก็น่าจะช่วยให้อารมณ์ความรู้สึกของนักศึกษานั้นดีขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตที่ดีตามมา

ซึ่งผลจากการวิจัย นำมาสู่ข้อเสนอแนะแนวทางในการนำบทบาทของศิลปะเข้ามาช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาให้ดีขึ้น และด้วยเหตุว่ามหาวิทยาลัยซึ่งเป็นองค์ประกอบที่นักศึกษามีส่วนร่วม หากต้องการพัฒนาหรือสร้างการรับรู้ และความเข้าใจของนักศึกษาที่มีต่อศิลปะให้มากขึ้นแล้ว ควรส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์ทางสุนทรียะ อันเกิดจากงานศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีมหาวิทยาลัยเป็นกลไกในการจัดการสำคัญ สามารถสรุปข้อเสนอแนะได้เป็น 3 หมวดใหญ่ ๆ คือ

หมวดที่ 1 การเรียนการสอน ถือเป็นหมวดสำคัญที่มีผลโดยตรงต่ออารมณ์ความรู้สึกของนักศึกษา ดังนั้นการที่จะเพิ่มระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษา จึงควรเริ่มจากการจัดการเรื่องของการเรียนการสอนเป็นอย่างแรก ทั้งในส่วนของคณาจารย์ และนักศึกษา กล่าวคือ ในส่วนของคณาจารย์ ทางมหาวิทยาลัยควรเป็นผู้ดำเนินการในการจัดกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเปิดฝีกอบรมพิเศษในเรื่องของศิลปะการถ่ายทอดหรือศิลปะการสอนให้แก่คณาจารย์รุ่นใหม่ เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะที่น่าจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อตัวอาจารย์ผู้เข้าอบรมและยังประโยชน์ต่อเนื่องถึงนักศึกษา เนื่องจากทฤษฎีหรือเทคนิคการสอนนั้น ถือเป็นศิลปะแขนงหนึ่ง โดยเป็นการนำเอาบทบาทของศิลปะเข้ามาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเท่ากับว่าเมื่อนักศึกษาเกิดอารมณ์ความรู้สึกที่ดีต่อเทคนิคหรือรูปแบบในการเรียนการสอนแล้วย่อมจะเกิดผลดีต่อทั้งผลการเรียนและคุณภาพชีวิตที่ดีตามมาไม่มากนักด้วยเหตุนี้ ทางมหาวิทยาลัยจึงควรให้ความสำคัญกับเรื่องของการดำเนินการเพื่อให้เกิดการฝีกอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องของศิลปะการสอนสำหรับคณาจารย์รุ่นใหม่อย่างจริงจัง และสำหรับในส่วนของนักศึกษา ทางมหาวิทยาลัยอาจดำเนินการจัดเป็นโครงการฝีกอบรมกลุ่มย่อย เพื่อให้ความรู้พื้นฐานทางด้านศิลปะในแขนงต่าง ๆ สำหรับนักศึกษาที่สนใจ ซึ่งเท่ากับเป็นการเสริมสร้างการรับรู้และความเข้าใจหรือประสบการณ์ทางศิลปะของนักศึกษาให้มากยิ่งขึ้น เช่น การเปิดอบรมศิลปะในการออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบเว็บไซต์ การออกแบบสื่อ-ประชาสัมพันธ์ การออกแบบจัดสวน และการแสดง ฯลฯ โดยภายหลังการฝีกอบรมอาจมีการออกประกาศนียบัตรให้แก่ผู้ที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อดึงดูดให้นักศึกษาเกิดความสนใจมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ข้อเสนอแนะดังกล่าวจะตอบรับกับการศึกษาที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับศิลปะมากนัก ด้วยเหตุนี้ หากทางมหาวิทยาลัยได้มีการส่งเสริมให้เกิดโครงการจัดฝีกอบรมดังกล่าวข้างต้น ก็น่าที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง นอกจากจะเป็นการช่วยให้นักศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับศิลปะมากขึ้นแล้ว ยังเป็นการสร้างความเข้าใจและประสบการณ์ทางสุนทรียะของนักศึกษาที่มีต่อศิลปะในแขนงต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตัว คณาจารย์และนักศึกษาในการที่จะนำศิลปะมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และอาจช่วยสนับสนุนเรื่องของการเรียน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้นได้อีกทางหนึ่ง

หมวดที่ 2 สภาพแวดล้อมในการเรียน ถือเป็นอีกหมวดที่มีความสำคัญที่มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกและคุณภาพชีวิตของนักศึกษา โดยเป็นการนำบทบาทของศิลปะในเรื่องของการออกแบบตกแต่งเข้ามาช่วยในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีทั้งสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความพึงพอใจ เกิดความคิดและอารมณ์ความรู้สึกที่เป็นบวกยังประโยชน์ต่อการที่นักศึกษาพร้อมที่จะเปิดรับความรู้ใหม่ ๆ ทั้งนี้การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการเรียน

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยการนำศิลปะเข้ามาช่วยสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การนำความรู้เรื่องของศิลปะมาช่วยพัฒนาหรือออกแบบตกแต่ง ลักษณะทางกายภาพของห้องเรียน โดยเฉพาะเรื่องของการใช้สีที่มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึก เช่น การตกแต่งหรือสีของ ห้องเรียน ควรใช้สีขาว สีครีม หรือสีเหลืองอ่อน เพื่อให้ให้นักศึกษารู้สึกสบายตาและเกิดความผ่อนคลาย รวมทั้งการออกแบบห้องเรียนควรคำนึงถึงขนาดของห้องที่ไม่ใหญ่จนเกินไป เพราะขนาดของห้องที่ไม่สัมพันธ์กับจำนวนนักศึกษาเป็นอีกสาเหตุหรือปัจจัยหนึ่งที่จะมีผลต่อการดึงความสนใจของนักศึกษาที่มีต่อการสอนของอาจารย์ให้ลดลง

นอกจากนี้ การสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนยังหมายถึง การสร้างสภาพแวดล้อมโดยรอบของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นการนำศิลปะเข้ามาช่วยในการออกแบบจัดตกแต่งอาคารสถานที่ หรือการจัดสภาพภูมิทัศน์ภายในมหาวิทยาลัย เช่น การจัดสวนหย่อมตามตึกคณะหรืออาคารเรียน การปลูกต้นไม้ในพื้นที่ว่างเพื่อสร้างพื้นที่สีเขียวภายในมหาวิทยาลัย การแขวนไม้ประดับขนาดเล็กตามอาคารเรียน การนำผลงานศิลปะของนักศึกษาติดตั้งบนผนังของอาคารเรียน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ หากมหาวิทยาลัยและคณะต่างๆ ร่วมมือกันในการส่งเสริมให้เกิดการสร้างสุนทรีย์หรือความงามของสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย น่าจะส่งผลดีต่อทั้งตัวนักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง อันจะทำให้นักศึกษาเกิดอารมณ์ความรู้สึกที่ดีต่อเรื่องต่างๆ มากขึ้น และยังประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตที่ดีตามมา

หมวดที่ 3 กิจกรรมของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับศิลปะมากขึ้น รวมถึงควรให้นักศึกษาได้มีโอกาสในการทำงานร่วมกันระหว่างคณะหรือชมรม เพื่อจะได้เกิดการเรียนรู้หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน และควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การจัดกิจกรรม นอกจากจะเป็นการทำให้นักศึกษาได้เกิดประสบการณ์หรือการเรียนรู้ทักษะทางศิลปะระหว่างกันแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้รู้จักระบอบอารมณความรู้สึผ่านงานศิลปะ อาจกล่าวได้ว่ากิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นการเปิดโอกาสในการสร้างสรรค์ และการสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาสนใจสร้างผลงานศิลปะในรูปแบบต่างๆ มากขึ้น และเป็นการนำเอาบทบาทของศิลปะเข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นว่าบทบาทของศิลปะนั้นมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ด้วยเหตุนี้หากมีการนำข้อเสนอแนะต่างๆ ข้างต้นเกี่ยวกับ บทบาทของศิลปะในแขนงหรือรูปแบบต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาไปสู่การปฏิบัติจริงแล้วก็น่าจะเป็นประโยชน์ และส่งผลดีต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการอุดหนุนทุนวิจัยสถาบัน

เอกสารอ้างอิง

- [1] กฤตพร หัวใจเจริญ และสาธิตา สกฤรัตน์กุลชัย. (2551). ศิลปะและคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: กรณีศึกษา นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, วารสารวิจัยและสาระ-สถาปัตยกรรม/การผังเมือง, 5(2), 41-52.
- [2] จี ศรีนิวาสนัน. สุนทรียศาสตร์: ปัญหาและทฤษฎีเกี่ยวกับความงามและศิลปะ. แปลโดย สุเชาว์ พลอยชุม. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาปรัชญาและศาสนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534.
- [3] ประเสริฐ สีรัตน์. สุนทรียะทางทัศนศิลป์. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2542.
- [4] มโน พิสุทธิรัตนานนท์. สุนทรียศาสตร์เบื้องต้น. ภารกิจเอกสารและตำรา มหาวิทยาลัยทักษิณ, ลำดับที่ 115. สงขลา: ภารกิจเอกสารและตำรา กลุ่มงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2546.
- [5] วนิดา ขำเขียว. สุนทรียศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: พรวนนกการพิมพ์, 2543.
- [6] วิรัตน์ พิชญ์ไพบุญ. ความเข้าใจศิลปะ. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- [7] วิรุณ ตั้งเจริญ. สุนทรียศาสตร์เพื่อชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: อีแอนด์ไอคิว, 2546.
- [8] ศรีทับทิม พาณิชพันธ์. คุณภาพชีวิต: ความหมาย คุณลักษณะ องค์ประกอบและวัฏจักร, 2540.
- [9] สาธิตา สกฤรัตน์กุลชัย และกฤตพร หัวใจเจริญ. ศิลปะและคุณภาพชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: กรณีศึกษา นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.
- [10] สุชาติ เกาทอง. ทัศนศิลป์กับมนุษย์: การสร้างสรรค์และสุนทรียภาพ. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2544.
- [11] อารี สุทธิพันธ์. ประสบการณ์สุนทรียะ. กรุงเทพมหานคร: ดันอ้อ, 2533.
- [12] เฮอเบิร์ต ตรีต. ความหมายของศิลปะ. แปลโดย กิติมา อมรทัต. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2530.
- [13] Bigelow, Douglas A. and others. **Quality of Life of Community Mental Health Program Clients: Validating a Measure.** *Community Mental Health Journal*, 1991.
- [14] Galloway, Susan. **Quality of Life and Well-being: Measuring the Benefits of Culture and Sport.** *Scottish Executive Social Research 2005. United Kingdom, 2005.*
- [15] Michalos, Alex C. **Arts and the Quality of Life: An Exploratory Study.** *Social Indicators Research.* 71:11-59, 2005.
- [16] Schalock, Robert L. **The Concept of Quality of Life: What We Know and Do Not Know.** *Journal of Intellectual Disability Research.* 48: 203-216, 2004.
- [17] Tatarkiewicz, Wladyslaw. **History of aesthetics.** *The Hague: Mouton, 1970.*
- [18] Ventegodt, Soren and others. **Quality of Life Theory I. The IQOL Theory: An Integrative Theory of the Global Quality of Life Concept.** *The Scientific World Journal.* 3:1030-1040, 2003.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียนบทความ

ชื่อ-สกุล

กตตพร หัวเจริญ

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2544 ศิลปบัณฑิต (ทบ.) เกียรตินิยมอันดับ 1
ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- พ.ศ. 2546 การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต (พ.ม.)
ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พ.ศ. 2550-ปัจจุบัน การวางแผนภาคและเมืองดุสิตบัณฑิต (กำลังศึกษา)
ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รางวัล

- พ.ศ. 2543 ได้รับพระราชทาน ทูลภูมิพล ประเภทรางวัลเรียนดี
(ในฐานะผู้มีคะแนนสะสมสูงสุดตลอดการศึกษาของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร)

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2547 - ปัจจุบัน อาจารย์ประจำสาขาวิชาการผังเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พ.ศ. 2549 - 2552 รองประธานสาขาวิชาการผังเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พ.ศ. 2551 - 2553 อาจารย์ที่ปรึกษาบัณฑิตอาสาสมัคร รุ่นที่ 40 - 41 ปีการศึกษา 2551 - 2552
สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

งานบริหาร/ อื่นๆ

- 2547 คณะกรรมการดำเนินการจัดงานสัมมนาและการฝึกปฏิบัติการ
ในหัวข้อ "Redevelopment Strategy for a Sustainable Bangkok"
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 2548 คณะกรรมการพิจารณาหลักสูตรการผังเมืองมหาบัณฑิต
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 2548 - 2549 คณะกรรมการดำเนินงานประชาสัมพันธ์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 2548 - 2549 คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมและสวัสดิภาพนักศึกษา
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 2549 - 2550 คณะกรรมการดำเนินงานแผน เทคโนโลยี และสารสนเทศ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 2549 - 2550 คณะกรรมการดำเนินงานประชาสัมพันธ์/ศิษย์เก่าสัมพันธ์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 2549 - ปัจจุบัน กองบรรณาธิการวารสารวิจัยและสาระสถาปัตยกรรม/การผังเมือง (JARS)
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2550	คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย ตำแหน่งอาจารย์ สาขาวิชาการผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง
2550 - 2551	คณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาวิชาการและวิจัย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2550 - 2551	คณะกรรมการดำเนินงานจัดการเรียนการสอน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2551	คณะกรรมการสรรหาประธานสาขาวิชาการผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2551 - 2552	คณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร (ระยะสั้น) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2551 - 2552	คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรสาขาวิชาการผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2551	คณะกรรมการดำเนินงานบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2551	คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพและมาตรฐานวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2552	คณะที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการผังเมือง ประจำปีการศึกษา 2551
2552	กรรมการสอบสารนิพนธ์ ของบัณฑิตอาสาสมัคร รุ่นที่40 ปีการศึกษา 2551
2552	คณะกรรมการสรรหาประธานสาขาวิชาการผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผลงานทางวิชาการที่ยอมรับ

งานวิจัย

2546	บทบาทและการพัฒนาพื้นที่ย่านนางเลิ้ง กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา)
2547 - 2548	โครงการศึกษาบทบาทของการเคหะแห่งชาติในการเป็นผู้รับรองมาตรฐานโครงการ (คณะผู้วิจัย) ได้รับทุน สนับสนุนโครงการจากฝ่ายวิชาการ สำนักงานการเคหะแห่งชาติ
2547 - 2548	โครงการศึกษาความเหมาะสมการพัฒนาเมืองและโครงข่ายระบบขนส่งเพื่อรองรับเส้นทางลัดสู่ภาคใต้ (สมุทรสาคร - แหลมผักเบี้ย - ชะอำ) (คณะผู้วิจัย) ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
2548 - 2550	โครงการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ (จ.ฉะเชิงเทรา และชลบุรี) (คณะผู้วิจัย) ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
2549 - 2550	โครงการวิจัยเรื่อง “ศิลปะและคุณภาพชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : กรณีศึกษานักศึกษา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะวารสารศาสตร์และสื่อสาร- มวลชน” (ผู้ร่วมวิจัย 50%) ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2550 - 2551	โครงการวิจัยเรื่อง “วิถีวิทยาทางการวิจัยสำหรับไทยศึกษาวิชาสถาปัตยกรรมในโลกไร้พรมแดน” (ผู้ร่วมวิจัย 45%) ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2551 - 2552	โครงการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการทางการศึกษาเพื่อหวังผลของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” (ผู้ร่วมวิจัย 50%) ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2552 - ปัจจุบัน	โครงการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยเชิงกายภาพของหอพักที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” (หัวหน้าโครงการวิจัย) ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงแก้ไข

บทความวิจัย/ บทความวิชาการ

กฤตพร หัวใจเจริญ และธนัช สุขวิมลเสวี. Paratransit. **Engineering Today**. ปีที่4 ฉบับที่47 (พฤศจิกายน 2549): 77-80

กฤตพร หัวใจเจริญ และสาวิดา สกลรัตน์กุลชัย. ศิลปะและคุณภาพชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: กรณีศึกษา นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. **วารสารวิจัยและสาระ-สถาปัตยกรรม/การผังเมือง**. 5(2) (2551): 41-52

Kritapom Haocharoen and Thanutch Sukwimolseree. Paratransit Services in Urban Area. **Journal of Research in Engineering and Technology**. Vol.6 No.3 (July-September 2009): 285-297

พรพรรณ วีระปรียากร และกฤตพร หัวใจเจริญ. โลกไร้พรมแดนกับการปรับเปลี่ยนวิถีวิทยาการทางการวิจัยสำหรับวิชาสถาปัตยกรรม. **วารสารวิชาการ ม.อบ. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี**. ปีที่11 ฉบับที่1 (มกราคม-เมษายน 2552): 165-181

พรพรรณทิตา สายวัฒน์ และกฤตพร หัวใจเจริญ. (2552). การพัฒนาพื้นที่โล่งในเขตเมืองเพื่อการแก้ปัญหาปรากฏการณ์เกาะความร้อน : กรณีศึกษา บริเวณถนนสีลม กรุงเทพมหานคร. **วารสารวิจัยและสาระสถาปัตยกรรม/การผังเมือง**, 6(2), 35-44.

การประชุม/ สัมมนา/ นำเสนอ/ บทความนำเสนอ

พรพรรณ วีระปรียากร และกฤตพร หัวใจเจริญ. **The Transition of the Research Methodology for Thai Study of Architecture in Transitionalized World**, Proceeding in The 2nd International Conference on Education Reform (ICER2009), 25-27 March 2009, Thailand.

พรพรรณ วีระปรียากร และกฤตพร หัวใจเจริญ. การจัดการทางการศึกษาสำหรับไทยศึกษา วิชาสถาปัตยกรรมในประเทศไทย โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน, Proceeding in การประชุมวิชาการวิจัยสถาบันระดับชาติ ประจำปี 2552 เรื่อง "ยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา" วันที่ 18-20 มิถุนายน 2552 ณ ศูนย์ประชุมสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์.

ตำแหน่งหน้าที่การทำงานปัจจุบัน

ปัจจุบัน

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ รุ่นที่ 41 ปีการศึกษา 2552 สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และอ้างถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้